

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al corpului de pușcași al gărzii nr.7 din 21 iunie 1943, în cauza penală în privința lui

*Viner Alexandr xxxx, născut în anul xxxx,
originar și domiciliat din or. xxxx, xxxx.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al corpului de pușcași al gărzii nr.7 din 21 iunie 1943, Viner Alexandr a fost condamnat în baza art.19-58-1 „b” și art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani.

2. Potrivit sentinței, Viner Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind ostaș al armatei roșii și nedorind să-și exercite serviciul militar, și-a exprimat intenția de a trece de partea inamicului. În scopul promovării intențiilor sale și pentru a putea trece la inamic, inculpatul a depus de două ori rapoarte de transfer spre a exercita serviciul militar pe linia frontului. Totodată, inculpatul în prezența militarilor armatei roșii a desfășurat agitație antisovietică, calomniind presa sovietică și a lăudat atitudinea autorităților germane față de prizonierii armatei roșii.

În ședința de judecată, inculpatul Viner Alexandr și-a recunoscut parțial vinovăția în cele incriminate și a declarat că, fiind mobilizat în armata roșie, în prezența ostașilor, a povestit despre faptul că, anterior, până la război, a exercitat serviciul militar în armata română și cunoaște condițiile de trai ale ostașilor români. Inculpatul a susținut că ostașii erau hrăniți mai bine și cu pâine albă, însă disciplina în armată era mai severă. A mai declarat că, având familie în orașul Chișinău, a avut intenția să treacă linia frontului pentru a se întoarce acasă la familie. Într-adevăr a depus două rapoarte comandantului subdiviziunii sale, însă după ce ostașii armatei roșii i-au explicat că germanii împușcă cetățeni de origine evreiască, intenția de a se întoarce acasă a dispărut.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al corpului de pușcași al gărzii nr.7 din 21 iunie 1943, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului Viner Alexandr în baza art.19-58-1 „b” Cod penal al RSFSR, adică pentru tentativă de trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul prin acțiunile lui a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS așa cum prevede dispoziția art.19-58-1 „b” Cod penal al RSFSR.

A mai menționat că inculpatul Viner Alexandr a fost condamnat și în baza art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, adică pentru agitație antisovietică, însă afirmațiile lui nu conțineau chemări la răsturnarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, așa cum prevede dispoziția art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR.

În același context, recurentul menționează că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpatului, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Viner Alexandr, pentru tentativă de trădare de patrie și agitație antisovietică, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*pentru tentativă de trădare de patrie și agitație antisovietică*”.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Viner Alexandr, pentru tentativă de trădare de patrie și agitație antisovietică este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 lit. a) din Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Viner Alexandr urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor expuse, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Viner Alexandr, pentru tentativă de trădare de patrie și agitație antisovietică, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, iar în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, urmează a fi încetat procesul penal în privința lui Viner Alexandr, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Viner Alexandr, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al corpului de pușcași al gărzii nr.7 din 21 ianuarie 1943, în privința lui *Viner Alexandr xxxx*, condamnat în baza art.19-58-1 ”b” și art.58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia. Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 noiembrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico